

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-15 jarigen

Oktober 2018, uitgave 2 van het tweede jaar

*“Hoe geven we tieners meer richting, ruimte en ruggensteun
om te leren en ontwikkelen?”*

Beste mensen,

De ontwikkeling van tienercolleges blijft voortgaan. Afgelopen maand heb ik twee gesprekken gehad met locaties waar ze mogelijk met een tienercollege willen starten. Uit de ontmoetingen merk ik telkens weer dat een tienercollege naast een gedeelde visie ook een stuk eigen invulling vraagt van een school. Geen enkel tienercollege is hetzelfde.

Inmiddels zijn er al tien tienercolleges van start gegaan in Nederland, ieder met zijn eigen werkwijze, motto en dagindeling. In deze nieuwsbrief lees je over de aanpak van het tienercollege in Groesbeek, Agora 10 -15 Montessori College, dat afgelopen augustus is gestart. Mijn idee is de komende tijd in elke nieuwsbrief een ander college uitlichten, zodat een completer beeld voor jullie als lezers kan ontstaan.

Naast tienercolleges kan ook het onderwijs aan tieners op basisscholen en middelbare school getransformeerd worden, zeker wat betreft de manier waarop hun brein wordt aangesproken. In deze nieuwsbrief vind je een artikel over wat tieners nodig hebben. Het artikel is een samenvatting van het eerste hoofdstuk van de praktische gids die ik aan het ontwikkelen ben. Deze is te vinden op de website. Het artikel is gebaseerd op het boek van Jelle Jolles over het tienerbrein. In het artikel en het hoofdstuk maak ik de vertaalslag van wat de bevindingen van Jolles betekenen voor het tieneronderwijs. Wil je hier verder over doorpraten? Dan ben je van harte welkom bij het ronde tafelgesprek dat op 14 november a.s. hierover plaats vindt in Nijmegen.

Een ander aandachtspunt in het tieneronderwijs is persoonsvorming, dat tieners leren omgaan met zichzelf, de ander en de wereld. Zij hebben hier vaardigheden bij nodig, zoals zelfsturing en communicatie. Voor ouders, leerkrachten en coaches is hierin een voorbeeldrol weggelegd. Om dit te kunnen faciliteren, heb ik een training zelfsturing ontwikkeld, die in november met vrienden en bekenden wordt uitgetoetst. Begin 2019 komt er een open aanbod, waar iedereen zich voor kan inschrijven. De training is een onderdeel van ondersteuningsaanbod dat we als tienercollege Nijmegen bieden. Het complete overzicht, vind je op de laatste pagina van de nieuwsbrief.

Bij deze wens ik je weer veel leesplezier met deze nieuwsbrief toe en bij vragen/opmerkingen kun je altijd contact met mij opnemen.

Hartelijke groet,

Erik Peperkamp

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-15 jarigen

Oktober 2018, uitgave 2 van het tweede jaar

Wat hebben tieners nodig?

De noodzakelijke transformatie van het tieneronderwijs

Om het onderwijs aan tieners effectief te maken is het nodig dat tieners meer ruimte krijgen voor eigen initiatief en dat het onderwijs aansluit bij hun persoonlijke ontwikkeling. De tiener is onderhevig aan hormonale, lichamelijke en neurologische ontwikkeling. De tiener is werk in uitvoering en op zoek naar de eigen identiteit. Sluit daar in het onderwijs op aan. Leer elke unieke tiener kennen: Hoe staat deze specifieke tiener in het leven, waar staat deze specifieke tiener in zijn of haar ontwikkeling? Ondersteun de tiener in het denken en biedt een uitdagende leeromgeving. Coaches kunnen de tieners gericht helpen om die executieve functies te ontwikkelen, waar ze mee worstelen. Maak tieners weer eigenaar van hun leerproces. Als de tiener ruimte krijgt voor eigen initiatief en door de coaches wordt ondersteund en bijgestuurd, dan kan het onderwijs de tiener bereiken en effectief worden.

Tenslotte kun je er niet omheen dat de ontwikkeling tussen jongens en meisjes verschilt. Zorg dat tieners hun sekse-specifieke identiteit kunnen vinden in gescheiden projecten. Laat jongens en meisjes van elkaars verschillen leren in gezamenlijke projecten. Zorg voor voldoende jongensachtige activiteiten om ook jongens te verbinden aan de school. Door aandacht voor de verschillen, kunnen we zorgen dat jongens niet in het glazen huis van het onderwijs vastlopen en dat meisjes na het onderwijs minder snel hun hoofd stoten tegen het glazen plafond.

Praktische gids: “Hoe ontwikkelen we onderwijs voor 10 tot en met 15 jarigen, waar de tiener centraal staat?”

Wil je als school stappen maken, dan beschrijft deze praktische gids de belangrijkste vragen in de transformatie naar de nieuwe leerdoelen en de nieuwe benadering. Elk hoofdstuk zal eindigen met praktische tips hoe je de transformatie kunt realiseren. Deze benadering is niet door mij ontwikkeld maar meer een compositie vanuit bestaande inspirerende theorieën. Hoofdstuk 1 is in concept klaar en stelt de volgende vraag centraal.

- Wat hebben tieners nodig?

De inleiding staat op de website: <https://www.tienercollegenijmegen.nl/gids-naar-tieneronderwijs/hfdst-1-wat-hebben-tieners-nodig> Daar tref je tevens een korte film waarin ik het hoofdstuk presenteer. Wil je reageren, stuur dan een mail of meld je aan voor het ronde-tafel-gesprek over bovenstaande vraag op 14 november van 16.00 - 17.00 uur op de Bergendalseweg 388 in Nijmegen: info@tienercollegenijmegen.nl.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-15 jarigen

Oktober 2018, uitgave 2 van het tweede jaar

De tienercolleges die gestart zijn: Agora 10- 15 Montessori college Groesbeek

Elke nieuwsbrief zal ik één of meerdere tienercolleges als voor beeld beschrijven. Als eerste het tienercollege in Groesbeek.

Naam	Agora 10- 15 jaar Groesbeek
Scholen besturen	Montessori College Nijmegen, Stichting Primair Onderwijs Groesbeek
Start	2018-2019
Leeftijd	10-15 jarigen
Doelgroep	<ul style="list-style-type: none">• Nieuwsgierigen• Uitpluizers• Verwonderaars• Samenwerkers• Hoofd, hand hart types
Coaches	Joris, Ilse en Jacqueline, ervaring in basisonderwijs én voortgezet onderwijs. Over het algemeen twee coaches op de groep. De coaches hebben stage gelopen bij Agora in Roermond en de cursus didactisch coachen gevolgd. Elke coach heeft 8- 10 leerlingen onder zijn/haar hoede. IN het Agora model wordt een maximum van 17 leerlingen op 1 coach gehanteerd.,
Leerlingen	30 (max 75, brede regio, enkele thuiszitters)
Ouders	Bij Agora starten we met een motivatiegesprek voor ouders en leerlingen. Gemotiveerde ouders zijn onontbeerlijk voor Agora. Ouders moeten open staan voor vernieuwing en bereid zijn een aantal keer per jaar driehoeksgesprekken met hun kind en coach te hebben Ouders worden gevraagd een actieve rol te vervullen door workshops/inspiratiesessies te geven over je beroep, hobby of passie. Tijdens community's, waar challenges gepresenteerd worden aan mede-leerlingen en familieleden, krijg je een beeld van de onderzoeken van de leerlingen en kunnen ze aansluiten bij een (bestaande) challenge.
Motto	Om kinderen gelijke kansen te geven moet je ze ongelijk behandelen
Werkwijze	Agora model Iedere leerling volgt een individuele leerroute. Iedereen haalt zijn of haar diploma op eigen tempo. Agora gaat uit van de nieuwsgierigheid van de leerlingen. Het hele onderwijs- en activiteitscentrum is ingericht op het prikkelen van nieuwsgierigheid en het standaard curriculum heeft plaatsgemaakt voor 5 werelden. Leerlingen gaan zelf op onderzoek uit in de kunstzinnige, wetenschappelijke, spirituele, maatschappelijke en sociale/ethische wereld. Zo leren de leerlingen zoveel mogelijk over de wereld om zich heen.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-15 jarigen

Oktober 2018, uitgave 2 van het tweede jaar

Opstart	Je treft een lege ruimte aan die de eerste weken aangekleed moeten worden. Zo ontstaat er een werkplek die van 'jouw' is en waar je je thuis voelt. Ook is er veel tijd om te ontdekken wat je eigenlijk wil leren, maar ook te voelen wat je al kan. Verder maak je uiteraard kennis met de medeleerlingen en coaches en de agoriaanse werkwijze. De eerste twee weken zijn introductieweken. Daarna zullen de leerlingen onder de coaches verdeeld worden.
Dagindeling	Leerlingen starten de dag op bij hun coach. Vanaf 8.45 uur is er een inloop en om 9.00 uur is de dagstart. De leerlingen maken een dagplanning en bespreken deze met de coach. Daarna is er tijd om aan de challenge (zie volgende vraag) te werken. Een challenge (uitdaging) wordt helemaal zelf door een leerling gemaakt en uitgevoerd. De uitdaging, die ze aangaan, komt voort uit intrinsieke motivatie. De coach ondersteunt hen door de juiste vragen te stellen en te sturen. Je gaat je challenge namelijk planmatig aanpakken en ontdekt tijdens dit proces nieuwe mogelijkheden. Leerlingen leren in vrijheid maar niet vrijblijvend. Na de middagpauze is er een digiloos moment. Hierin wordt gelezen, maar ook iedere andere vorm van rust en stilte is mogelijk. Daarna wordt er weer verder gewerkt aan de challenges en tot slot een afsluiting met de coach. Tussendoor zijn er ook inspiratiesessies, die leerlingen kunnen bijwonen.
Toetsen	Toetsen zijn er niet. In het 'examenjaar' wel enkele (diagnostische), vooral om te wennen aan het examen die nog traditioneel is. Als je wel graag een toets wil maken in de onderbouw, kan dat natuurlijk wel. Dan kun je toetsen waar je staat. Je kunt zelf een toets zoeken en maken of aan je docent vragen. Maar er zijn natuurlijk nog veel meer mogelijkheden om te checken waar je staat. We werken dan ook zeker niet met cijfers om te beoordelen. We vinden het veel belangrijker hoe je leert en wat je opbrengsten daarbij waren. Dat is toch veel mooier (en belangrijker?) dan een cijfertje?
Doorstroom regulier onderwijs	Op het Montessori College hebben we alle leerstromen in huis, dus is zo'n overstap makkelijk te realiseren. Wel is het belangrijk om te weten dat het tijd nodig kan hebben om te wennen en te gedijen. Dat is heel normaal en ook nodig. Ook is onze verwachting dat ieder kind dit onderwijs aankan. We denken dus niet in onmogelijkheden, maar in kansen. Als we goed samenwerken (leerling, ouders, school), kan het niet mislukken.
Informatieve data	5 nov: voorlichting aan leerkrachten PO en professionals over dit onderwijsconcept Agora 10-15. Spoorlaan 16, Groesbeek 28 nov. voorlichtingsavond voor geïnteresseerde ouders 19.30-21.00 uur, Paulus Potterweg 79, Groesbeek 12 dec. challenge middag voor geïnteresseerde kinderen, 13.00-15.00. Spoorlaan 16, Groesbeek
Meer informatie	https://montessoricollege.nl/onze-school-2/agora-onderwijs/agora-10-15-groesbeek/

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-15 jarigen

Oktober 2018, uitgave 2 van het tweede jaar

Ondersteuningsaanbod

Hieronder een overzicht van het ondersteuningsaanbod. Heeft u interesse in een bijdrage: mail info@tienercollegenijmegen.nl.

a. Ontwikkel zelfsturing bij de tieners (en bij jezelf als begeleider of ouder).

Onze bijdrage: het instrument 'de self-director' wordt eerst 7 dagen uitgetoetst door begeleiders en ouders. Vervolgens is er een trainingsdag om zelfsturing te verdiepen en om te zetten naar een aanpak voor de tieners. Tenslotte gaan de begeleiders de tieners aan de slag zetten met 'de selfdirector'. Ook zij kunnen een verdiepingsdag krijgen vanuit ons. Een eerste open training zal in januari worden gehouden.

b. Ontwikkel communicatievaardigheden bij de tieners (en bij jezelf als begeleider of ouder).

Onze bijdrage: een trainingsdag om te leren empathisch te communiceren voor begeleiders, ouders en tieners. Een eerste open training zal in april worden gehouden.

c. Bepaal samen (begeleiders, tieners, ouders) de leerdoelen.

Onze bijdrage: Op basis van richtinggevers stellen tieners, begeleiders en ouders zelf de leerdoelen vast in twee gezamenlijke sessies van een dagdeel.

d. Ontwikkel samen (begeleiders, tieners, ouders) het onderwijs.

Onze bijdrage: Twee oefenbijeenkomsten van een dagdeel om samen met tieners, begeleiders, ouders en experts een project op te zetten. Twee oefenbijeenkomsten van een dagdeel om in een vakgebied een aanzet te geven voor een uitdagende training/project/leeromgeving om voor te bereiden op een assessment.

e. Maak contact met PO-scholen en VO-scholen die samen een tienerstroom willen ontwikkelen of het onderwijs aan 10-14 jarigen willen verbeteren.

Onze bijdrage: Het leggen van de eerste contacten en voeren van eerste verkennende gesprekken.

f. Start met leerkrachten PO en docenten VO vanuit een gedeelde visie en missie: wat wil je bereiken met de tieners?

Onze bijdrage: Ophalen van de individuele dromen, visies en passies via interviews. Vervolgens in twee sessies van een dagdeel komen tot een eerste gezamenlijke opzet van de visie en de missie.